

JOSE MARI MARTINEZ

Sagardoa da Martindegi auzoko ikur nagusia.

Martindegi , sagardoaren taupada

Astigarraga, Hernani, Urnieta eta Usurbilgo herriek osatzen duten eskualdeari sagardoaren lurraldea deitzen bazaio, ez da harritzekoa Martindegiko auzoari sagardoaren bihotza deitzea. Hamar bat sagardotegi aurki daitezke inguruan.

Mendietatik uhar txikiak eratuz jaisten diren bi errekatxo elkartzen dira Urbietan. Bata Hernanin dario, Polipaso baserriaren ondoan, bestea, berriaz, Astigarraga, Larrarte eta Andolatza inguruan sortzen da. Martindegin zehar eta Oialume etxearen ondoan elkartuta pasa eta gero, Ergobiara abiatzen dira, ura Urumea ibaian isurtzeko. Ur laster horrek bi aldetara dauden lurraldeak, banatu baino,

elkartu egiten ditu. Bi aldeetan bizi den jendea, batzuk Astigarragan eta beste batzuk Hernanin, oso ondo moldatzen da: erreka Martindegiko erreferentea dela esan dezakegu.

Hala ere, ez da erreka ura Hernaniko Martindegi auzoko isurkari garrantzitsua; sagardoa baizik. Auzoan bertan eta inguruan ia hamar sagardotegi daude; besteak beste, Larrarte, Mendizabal, Etxeberria, Oiartibe, Sarasola, Oialume-Zar, Zelaia

eta Gurutzeta. Oialume-Zar izan ezik, sagardotegi guztiek egiten dute sagardoa, prozesu guztia osatuz, tolaretik botilara. Aipatutako sagardotegietatik, Oialume-Zar da gazteena, eta berezko tolarerik ez duenez, familiako tolare batetik, Hernaniko Larre-Gaizdik, ekartzen du sagardo zukua, eta Oialumeko kupeletan egiten du prozesu guztia.

Baina Martindegi auzoak baditu beste zenbait gauza kontuan hartzeko modukoak, eta ez baka-

ZelaiA
SAGARDOA
Sidra Natural

...Goza ezazu
ii Disfrutala...

Martindegi Auzoa. 29 - Tfnoa: 843 555 851
HERNANI - Gipuzkoa

Olaizola
sagardotegia

Olaizola anaiak

TOLARE

SAGARDO NATURALA

Ostegunetik igandera, eguerdian irekita

Osiñaga Auzoa - Móvil 690 698 484 - HERNANI (Gipuzkoa)

rrik sagardotegiak. Inguruko baserrietan sagarrondo sail ugari dago, eta baita sagar mota famatuak ere. Sagardo ona egiteko sagar preziatuen artean Txalaka dago: sagar garratz eta mikatz horrek Ergobiako baserri horretatik hartu zuen izena.

Gauza bera esan daiteke Zelai sagarragatik ere. Horrek ere baserriko izena hartu baitzuen.

Horrez gainera, lotura estua dago Martindegiko auzoaren eta beste euskal sagar mota batzuen artean. Auzoa da, zenbaiten iritziz, Peleestina izenez ezagutzen den sagar motaren sorlekua. Sagarrak hau, fruta goiztiarra izan arren, oso preziatua da sagardogileen artean. Badirudi auzoko sagarrondoetan Peleestina asko zegoela. Gaur egun ere sagar mota hau ematen duen sagarrondo dezente dago, eta horregatik esaten zaio sagar mota hori, Pelestinari, Martindegi sagarra ere.

Ez da ahaztu behar hainbat eta hainbat auzoko baserrietan egiten zela sagardoa. Antzinako

ohitura hari eusten diote, oraingoz, zenbait etxetan.

Egoera eta tradizio hori dela eta, ez da harritzekoa Martindegiko biztanleen artean sagardozale asko egotea eta urtean zehar ospatzen diren jaietan sagardoak leku garrantzitsua izatea. Auzoko jaietan ere, San Ferminetan, sagardoak badu bere lekua: hortxe duzue, sagardozaleok, inguruko sagardoa giro paregabean dastatzeko aukera.

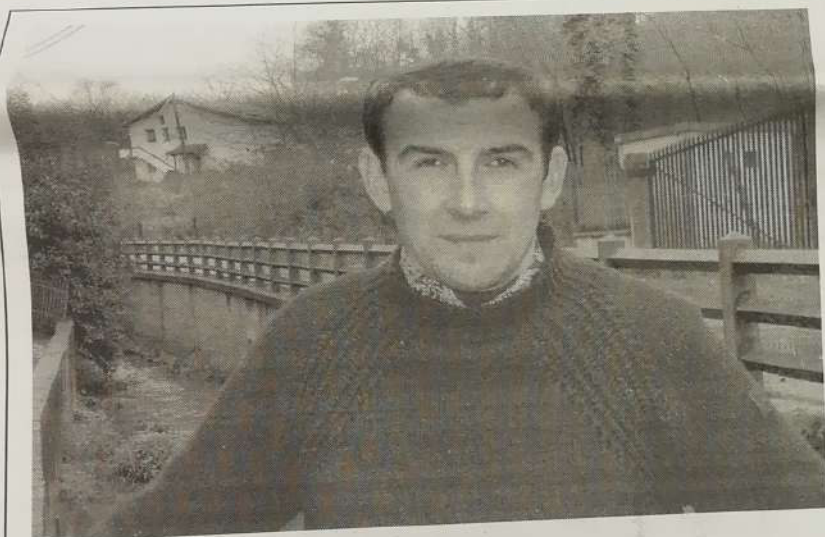
Mugak gaindituz

Martindegiko auzoa Hernanialdean egon arren, bertako bizilagunak eta Astigarraga aldean bizi direnak, muga gaindituz, oso ondo konpontzen dira, eta elkarrekin ospatzen dituzte bai auzoko festak, bai urtero ospatzen duten sagardotegi jai herrikoiei bat. Urtero, urtarriean, txotx denboraldia hasi baino lehen, bertako bizilagunak bertso-afari bat egiteko elkartzen dira. Elkarrekin ondo konpontzen direla adierazten du, adibidez, aurten, urteko lehengo larunbatean, egin duten

ospakizuna. Ehun eta berrogeita hamar bat lagunek ongi pasatu zuten Sarasola sagardotegian Andoni Egaña eta Jexux Mari Iraruren bertsoekin, giro ezin hobean.

Iaz, Mendizabal sagardotegian izan zen bertso afaria, eta han egon ziren Maialen Lujanbio eta Andoni Egaña. Sagardoak eta bertsoak bat egiten dute Martindegin. Bertsolari mitikoa zen, Jose Manuel Lujanbio Txirritak jende asko biltzen zuen bere bertsoak entzuteko. Auzoko batzuk gogoratzen dira zenbat jende hurbiltzen zen Txandre baserrira Hernanitik eta Donostiatic, azken horiek, Ergobiaraino, desagertutako trantxian etorritak. Baserri horrek egun mantentzen du bere antzinako tolaera.

Hori guztia dela eta, ez da harritzekoa Martindegi auzoari sagardoaren bihotza deitzea edo, are gehiago, sagardoaren bihotzaren taupada, hango bizilagunek sagardo berriaren hasiera eta erritmoa, nolabait esateko, markatzen dutelako.

Xabier Barrenetxea, Martindegiko festetako antolatzaileen bozeramailea

Sagardo berria dastatzeko eta festa polit bat ospatzeko aritzakian, Martindegiko eta inguruetako auzokideak urtero elkartzen dira hango sagardotegi batean, bertso-afariak gozatzeko. Auzoko festak antolatzen zebiltzan gazte taldekoek izan zuten ideia orain dela bost bat urte, eta urtero, sagardotegia aldatuz, koadrila ederri elkartzen da, txotx denboraldiari hasiera emateko. Iaz, ehun eta berrogeita hamar lagun bildu ziren Mendizabal sagardotegian, eta, aurten, kopuru bera Sarasola sagardotegian. Antolatzaileen bozeramailea Xabier Barrenetxea da.

Noiz hasi zineten ohitura horrek?

Orain dela sei urte hasi ginen eta gehienbat hemene, inguruko erreka honetako sagardotegi guztietan egiten dugu. Zelaiari hasi ginen, eta aurten Sarasolan egin dugu, urtarriean, txotx denboraldia hasi baino lehen. Urtero sagardotegia aldatzen dugu. Auzoko festetan, hemengo sagardotegiak ondo portatzen dira festa antolatzen dugunok, laguntza ematen dute eta horregatik hasi ginen. San Ferminetan sagardo dastatzea antolatzen dugu, eta bailarako sagardotegiek ematen digute sagardoa. Aipatu behar dugu auzokoa ez den sagardotegi batek ere, hau da, Larre-Gaitek ere, festetan parte hartzen duela.

Nola sortu zen ekimena?

Hasieran, gazte taldeak bertso-afari bat antolatu behar genuela pentsatu genuen. Heldu batzuekin komentatu eta ideia ona iruditu zitzaion. Beraz, ekimen honekin aurrera egitea erabaki genuen, eta aurten ehun eta berrogeita hamar bizilagun elkartu gara Sarasolan. Urtero kopuru antzekoa biltzen da.

Zuek ematen al diozue hasiera denboraldiari?

Hala esan beharko, baina kointzidentzia bat besterik ez da. Hori bai, urtarriean egiten dugu, txotx denboraldia hasi baino lehen.

Zein da helburua?

Batez ere ongi pasatzea eta auzoko bizilagunak festa polit batean elkartzea. Gainera, sagardozale eta bertsozale amorratuak gara Martindegin.

Auzoko bizilagunentzako bakarrik al da festa?

Gehien bat auzokoak eta inguruko baserrietakoak hurbiltzen dira, baina Hernaniko eta Astigarragako Santiomendiko lagun batzuk ere etorritzen dira. Ekitaldia irekia da bertara hurbildu nahi duten guztientzako; baina, hala ere, bertaratzen direnak, guxtiago edo gehiago, lotura daukate auzokoein.

**OIALUME
ZAR
SAGARDOTEGIA**

Mikel Arozamena bidea 16
Astigarraga
943 55 29 38
943 33 21 27

**YARBIDE
SAGARDOAK**
Sebastian Zabalegi

Tfnoa: 943 55 31 99 • ASTIGARRAGA

REZOLA SAGARDOTEGIA

BEREZITASUNA ARKIMEA BYRRVNTZIN
Ipintza baserria • Tfnoa. 943 55 66 37 / 608 14 33 32 • ASTIGARRAGA

**TOLARE
SAGARDOTEGIA**

PETRITEGI

**TXOTX
URTE GUZTIAN!**

Berezitasunak: Arraina arranparrilan eta txuletoia

G/B (SAGARDOTEGIKO MENUA) 22€

Tel. 943 457 188 • Fax 943 452 469 • Petritegi bidea, 51 • Astigarraga
www.petriritegi.com

gara